

Dočasné pozastavenie slávenia Svätých omší je znakom ľudskej slabosti a strachu

pch24.pl

25. marca 2020 ✝ Cirkev

Dnes nepochybne prežívame veľkú skúšku viery. Niektorí opäť začínajú uvažovať o skutočnej Božej добрote, pretože im nie je jasné, ako môže milosrdný Boh dopúšťať zlo v podobe epidémie, iní si naopak kladú otázku ako mohla situácia zájsť až tak ďaleko, že sa prišlo k dočasnému pozastaveniu slávenia Svätých omší. Mnohí kresťania sú nepríjemne zaskočení nemožnosťou dočasne sláviť Svätú Omšu, iní sa obávajú, že epidémia môže obnažiť podstatu našej skutočnej viery (alebo neviery), na druhej strane epidémia môže očistiť našu vieru od nánosu naivných predstáv.

V posledných dňoch sa toho udialo veľa. Prvotné reakcie katolíckeho episkopátu v Európe oscilovali okolo hľadania riešenia, ktoré by spočiatku umožnilo udržať pri živote predstavy odmietajúce pozastaviť slávenie Svätých Omší. Tlak zo strany štátu však bol značný, hrozba epidémie a zákaz zhromažďovania nakoniec prinútil biskupov tlaku štátnych orgánov ustúpiť a Sväte Omše za účasti veriacich sa prestali dočasne sláviť. Tlaku štátu na Slovensku podľahli aj pravoslávni veriaci, ktorí spočiatku tvrdili, že tlaku štátu neustúpia.

Poliaci riešili situáciu trochu ináč, keďže štát spočiatku nezakazoval účasť malých skupín obyvateľov (do 50 účastníkov) na spoločenských akciách, zvýšili počet Svätých omší za deň, takže dosiahli povolený počet veriacich na Svätej Omši, neskôr sa však aj situácia v Poľsku, podobne ako v Európe zmenila a poľskí biskupi pod tlakom štátnej moci vyhlásili dišpenz pre tých katolíkov, ktorí sa obávali zo zdravotných alebo bezpečnostných dôvodov Sväte Omše navštevovať. **(Dišpenz nie je príkaz!)**

Katolíci v Európe, ktorí sa nevedia zmieriť so skutočnosťou, že Sväte Omše sa neslúžia, boli zo strany progresívnych katolíkov podrobení značnej kritike, rovnako ako boli podrobení kritike zo strany orgánov štátnej moci. Názory konzervatívnych katolíkov sú dnes označované ako nezodpovedné, tmárske a dokonca nekresťanské. Negatívne sa začína už vnímať aj skutočnosť, že kostoly sú stále otvorené veriaci, ktorí cítia potrebu prísť sa pomodliť. Posledné udalosti výrazne zasiahli viaceré formujúce aspekty katolíckej viery, ktoré majú viac ako 2 000 ročnú tradíciu.

V histórii ľudskej civilizácie existovalo viacero ťažkých období a udalostí, ktoré mali charakter skúšky. Tieto skúšky pomohli oddeliť „zrno od pliev“, viedli k odhaleniu heréz a takisto priniesli so sebou užšie primknutie sa k Bohu a k hlbšej spiritualite. V minulosti však veriaci nikdy nestrácali so zreteľa život večný, ktorému dávali prednosť pred časnou existenciou. Dnes sme však žiaľ svedkami inej situácie, ľudia cítia strach o seba a svojich blízkych a ten kladú na prvé miesto. Dokonca aj medzi katolíkmi sú mnohí, ktorí sú presvedčení, že keď sa zúčastnia Svätej Omše, Kristus sa o nich preto postará. Ich postoj vychádza z obáv a strachu, veria v Božiu ochranu, ale oveľa dokonalejší z kresťanského hľadiska by bol fakt, keby sa zúčastnili Svätej Omše a prijali Eucharistiu predovšetkým preto, že milujú Krista.

Pomerne veľa kresťanov sa vyjadriло k nariadeniam biskupov pozitívne a dokonca argumentovali aj v tom duchu, že sami by nemali žiadne obavy, ale obávajú sa o svojich blízkych, takže z dôvodu rozšírenia epidémie radšej účasť na Svätej omši neriskujú. Ich z ľudského hľadiska zodpovedný postoj možno chápať, ale kresťanský ideál by mal viesť ľudí k tomu, aby sa predsa len viac spoliehali na Boha a neobávali sa až tak veľmi smrti a choroby.

To že sa dnes ľudia obávajú nákazy a dodržiavajú nariadenia štátu nielen ohľadne povinnej karantény, ale aj v otázke účasti či neúčasti na slávení Svätej omše, je smutným konštatovaním nedokonalosti moderného a progresívneho katolicizmu. Chápe ešte moderný katolicizmus vôbec spásanosný význam Eucharistie a význam Svätých omší?

Eucharistia nie je totiž len symbolickým pripomenutím si Kristovej obete na Kríži. Nie je to sviatostná reflexia, je to tá istá Kristova obeť, ktorá sa už na Kríži uskutočnila. Eucharistia znamená, že aj my sa zúčastňujeme Kristovej obety. Ak by sa mala Kristova poprava uskutočniť dnes a my by sme sa jej mohli zúčastniť, zabránil by nám koronavírus sprevádzať Krista pri jeho ceste na Golgotu? A ak naozaj veríme, že v Eucharistii je pamiatka Kristovej Veľkej noci, sprítomnenie a sviatostné prenesenie jeho jedinej Obety v liturgii Cirkvi, ktorá je jeho telom (Katechizmus Katolíckej Cirkvi KKC 1362-1364), tak potom nie je koronavírus príliš nedôležitým faktorom k tomu, aby sme sa Svätej Omše nezúčastnili? V Eucharistii sa podľa katolíckej vierouky síce spájame s Ježišom, prakticky sa ale ukazuje, že keď hrozí ľuďom nebezpečenstvo (epidémia, boj proti Cirkvi....), ochota spájať sa v Eucharistii s Kristom sa u mnohých katolíkov stráca. Chceme Eucharistiu, keď máme z toho výhody, ale ak by bolo možné, nechceme sa stať súčasťou Kristovej bolestnej obete, obávame sa spojenia so skutočným a v bolesti umierajúcim Ježišom Kristom a úplne najradšej by sme sa bolestnej ceste vyhli.

Ak sa kvôli vonkajšiemu nebezpečenstvu časť modernistických a progresívnych katolíkov odmieta zúčastniť Svätej omše, neodhaľuje to aj kvalitu ich viery? Tvrdiť, že vzdaním sa účasti na Svätej Omši v mene časného dobra (obavy o vlastné zdravie a zdravie rodinných príslušníkov) by malo byť prvoradým kresťanským ideálom je minimálne scestné, rovnako ako je scestné nadradovať časné dobro nad večný život. Samozrejme kresťanské hrdinstvo, ktoré vedie až k sebaobetovaniu, poukazuje na vysokú mieru dokonalosti a svätosti, ktorú nemusí každý dosiahnuť. V Evanjeliách nájdeme dostatok svedectiev o tom, že dokonca väčšina Apoštolov sa v určitom období obávala o svoje životy a pri Ježišovom zatknutí utiekli a skrývali sa. Ježiš ich za prejavy slabosti samozrejme nikdy neodsudzoval. Na druhej strane však nikdy nepodporoval ich útek a po Kristovom zmŕtvychvstaní získali Apoštoli vďaka pôsobeniu Ducha Svätého takú duchovnú silu, že sa prestali báť o svoje životy a nadšene hlásali Evanjelium. (Ducha Svätého ale získali pri Birmovke všetci birmovaní katolíci).

Zároveň sa vynára otázka, ako je možné, že duchovní katolícki predstavitelia v staroveku a v stredoveku vždy robili pri rôznych epidémiách to čo bolo v ich silách a nikdy ich ani len nenapadlo, aby začali presadzovať obmedzovanie účasti na Svätých omšiach, práve naopak účasť na Svätých Omšiach sa v pohnutých obdobiach zvyšovala a rovnako sa zvyšoval počet Svätých omší. Dôvod je jednoduchý, v stredoveku a staroveku sa žilo podľa kréda *“Rob všetko tak, akoby to záviselo iba od Teba, avšak zároveň dôveruj Bohu tak, ako by to záviselo iba od Neho”*.

Zdroj: commons.wikimedia.org

Progresívni a modernistickí katolíci však majú vlastný rozum a vlastné odpovede. Ich odpovede ale možno ľahko argumentačne vyvrátiť. V prvom rade modernisti radi tvrdia, že v staroveku a stredoveku nemali vtedajší ľudia dnešné rozvinuté medicínske vedomosti a nevedeli ako sa šíria epidémie, preto neobmedzovali Sväté Omše. Toto tvrdenie sa však nezakladá na pravde. Naši predkovia v staroveku a stredoveku síce nevedeli nič o mikroorganizmoch, vedeli však, že infekcie sa šíria vzduchom, vodou, slinami, krvou či dotykom. Preto dokonca z katapultov v čase vojny vystreľovali mŕtvolý nakazených na mestá, aby v nich začala epidémia. Ak vypukla epidémia, okamžite obmedzili migráciu obyvateľstva, kontrolovali cesty, trhy, zavádzali karanténu – tá sa týkala všetkého, s výnimkou slávenia Svätých omší a iných modlitebných a prosebných aktivít.

Ďalší modernistický mýtus spočíva v tvrdeniach, že kresťania v minulosti vždy konali tak, aby nevystavili nebezpečenstvu nikoho iného, len seba. Pri prenasledovaní kresťanov alebo pri epidémiách jednotlivci ktorí túžili po mučeníctve, chodili na Sväté Omše sami a neohrozovali členov vlastných rodín tým, že by ich nútili správať sa v rovnakom duchu. Pravda je ale taká, že v staroveku si kresťanskí otcovia osvojili kresťanstvo aj s celou rodinou a je nespochybniteľným faktom, že svoju vieru brali nesmierne vážne, takže nebolo ničím výnimočným, keď pri prenasledovaní alebo epidémii zahynula celá rodina. Nepovažovali za pozitívny prístup, na základe ktorého by sa zakazovala účasť na Svätej Omši z dôvodu obáv o život rodiny a blízkych. (Časné dobrá sú vždy menej ako život večný). Hodnotiť pozitívne neprítomnosť na Svätej omši kvôli údajným časným dobrám je určite nesprávne.

Modernistickí a progresívni katolíci sú až priveľmi ovplyvnení ideami humanizmu a nekriticky preberajú humanistické zjednodušené a plytké matrice správania a argumentácie. V tejto súvislosti uvedieme len jeden príklad, medzi progresívnymi katolíkmi obľúbený Scorseseho film Ticho, v ktorom sa odmietnutie viery pre spasenie iných vníma ako chvályhodný proces. Pre tých, ktorí film nevideli – dvaja mladí portugalskí jezuiti hľadajú v Japonsku svojho staršieho druhu, sa kvôli japonskému nátlaku a ochrane japonských kresťanov nakoniec vzdávajú svojej viery. Samozrejme hrozba koronavírusu nie je tak banálna a jednoduchá ako námet Scorseseho filmu, ale vydávať vlastný strach a zlyhanie za šľachetnú ochranu druhých nie je minimálne správne. Diametrálne odlišný prístup ako humanisti alebo Scorsese zaujala matka a jej sedem synov z 2 knihy Makabejských 7, 1-42, ktorí sa nechali umučiť, ale Božie zákony za žiadnych okolností neprestúpili.

Prečo dnes myslia progresívni a modernistickí katolíci ináč ako mysleli katolíci v staroveku a stredoveku alebo ako dnes myslia tradiční katolíci? Dôvod je jednoduchý, v staroveku a stredoveku bol vtedajším

cirkevným otcom cudzí deizmus, podľa ktorého Boh nie je aktívny v stvorení sveta. Predstava, že by Boh len vytvoril svet, aby sa oň ďalej nestaral je skutočným úplne cudzia. Takisto v staroveku a stredoveku chýbali osvietenské antropologické postuláty o tom, že človek je stredobodom vesmíru, ktoré nakoniec v antiklerikálnej predstave vykryštalizovali až do podoby, že človek Boha nepotrebuje. Osvietenské predstavy žiaľ čiastočne prenikli aj do Cirkvi, ktorá má množstvo nepriateľov. Aj vďaka týmto nepriateľom Cirkvi sa začal príliš zdôrazňovať význam, miesto a predstavy človeka vo vesmíre, súčasný moderný katolicizmus sa nechal pretransformovať do podoby prijateľnej aj pre liberálov a modernistov a kresťanská tradícia sa zúžila len na vonkajšiu formu. Netreba sa ale myliť, prvoradý je stále v prvom rade Boh a až potom nasleduje človek.

Problémom dnešnej viery je až prílišná dôvera vo vlastné sily. Pritom skutočná cesta vedie cez uvedomenie si hodnoty Eucharistie a v potrebe milovať Krista viac ako vlastný život. Zladiť lásku ku Kristovi a k svojím blízkym možno, treba si len jasne uvedomiť priority. Kto to nechápe, mal by pozornejšie čítať Evanjelium a čo najviac sa stretávať s Ježišom v Eucharistii, pretože tá predstavuje základné žriedlo ľudskej existencie. Ak sa niekto bojí a nechce sa zúčastňovať z obáv o seba a svojich blízkych Svätej omše, má na to právo a netreba ho za to odsudzovať. Nesmieme však pripustiť, aby sa stala normou relativizácia hodnôt Eucharistie. Majme neustále na zreteli vidinu večného života, lebo ako hovorí Evanjelium sv. Marka 8, 34 – 36: *34 Potom zavolať k sebe zástup aj učeníkov a povedal im: "Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj Kríž a nasleduje ma. 35 Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa a pre Evanjelium, zachráni si ho. 36 Veď čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal, a svojej duši by uškodil?!"*

Článok končím slovami – to že katolícki cirkevní hodnostári dočasne súhlasili s pozastavením slávenia Svätých omší v kostoloch za účasti verejnosti je prejavom, že úspešne zložili skúšku občianskej solidarity a spoločne s nimi ju zložili aj tí, ktorí s týmto cirkevným gestom súhlasia. Či však menovaní zložili úspešne aj skúšku zo svojej katolíckej viery, je otázne.

autor je rímskokatolícky kňaz

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/docasne-pozastavenie-slavenia-svatych-omsi-je-znakom-ludskej-slabosti-a-strachu/>